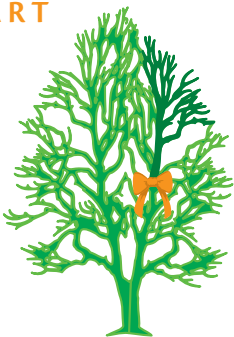

Kandke kaarti endaga kaasas nagu ID-kaarti või juhiluba ning teavitage oma otsusest ka lähedasi.

DOONORIKAART

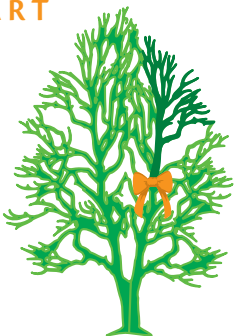
Suurim kingitus on elu

Jagage teised doonorikaardid oma pereliikmetele, sõpradele või tuttavatele.

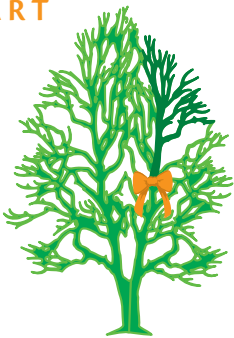
DOONORIKAART

Suurim kingitus on elu

DOONORIKAART

Suurim kingitus on elu

Religioonid pooldavad organdonorlust

Kõik suured maailma usundid aktsepteerivad organite siirdamist (ka Jehoova tunnistajad). Vaid sintoism ja mustlased ei ole selle poolt.

Kui olen otsustanud saada doonoriks, kas tulevikus on võimalik ümber mõelda?

Jah. Lõigake või rebige kaart puruks ja teatage sellest oma lähedastele. Midagi muud pole vaja teha.

Kas minu lähedastele makstakse minu koe või organi loovutamise eest raha?

Ei. Elundite kinkimine ja teise inimese päästmine on tasuta. Sellel pole hinda.

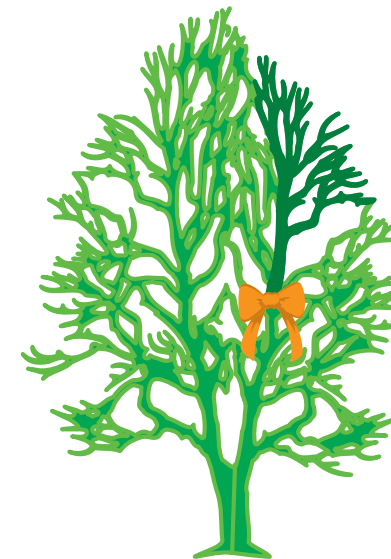
Lisainfo telefonil 731 8274
e-post koordinaator@kliinikum.ee

Väljaandja: Eesti Kudede ja Organite Transplantatsiooni Ühing

Toetajad:

DOONORIKAART

Suurim kingitus on elu

Donorikaart on dokument, mille abil väljendate soovi oma elundite ja kudede loovutamiseks siirdamise eesmärgil. Kui teadvustate endale, et võite pärast surma päästa teise inimese elu, pole teil raske otsust langetada. Kui teid ei saa päästa enam ime, võite imet teha teie ise ja päästa teise inimese elu. Võib juhtuda, et päästetakse teid.

“Ärge võtke oma organeid taevasse kaasa. Seal teatakse, et neid vajatakse maa peal.”
Paavst Johannes Paulus II

Mis on siirdamine? Kes on doonor? Kes on retsipient?

Elundite ja kudede siirdamine on tänapäeva meditsiinis igapäevane tegevus. Sageli on see kõige tõhusam ja ökonoomsem raviviis. Edukas siirdamine parandab patsiendi elukvaliteeti ning pikendab eluiga.

Kui inimese mõni eluliselt tähtis organ või kude enam ei tööta, võib teda aidata teiselt inimeselt (doonorilt) saadud organi või koe siirdamine.

Positiivne suhtumine siirdamise lähtub elujaatavast hoiakust- see on ühiskonna arengut peegeldav küsimus.

Siirdamine on elus- või surnud doonorilt eemaldatud elundi, koe või raku raviotstarbeline ülekandmine teisele isikule (retsipiendile).

Doonoriks võib olla elav inimene, kes vaba tahte alusel loovutab oma koe või organi siirdamiseks (peab olema patsiendi lähisugulane). Doonoriks võib olla ka surnu, kes on eluajal väljendanud oma soovi loovutada surmajärgselt organeid. Surnud isik võib olla doonoriks siis, kui puuduvad andmed, et ta oleks olnud eluajal selle vastu.

Elundi või koe saajat – inimest, kellele organ või kude siiratakse, nimetatakse retsipiendiks. Siirdamine võib toimuda üksnes siis, kui retsipient on väljendanud selleks teadvat nõusolekut. Juhul, kui retsipient ei ole võimeline oma nõusolekut väljendama raske tervisliku seisundi tõttu, võib siirdamise läbi viia eriarsti otsusega. Sellisel juhul lähtutakse tõsiasjast, et siirdamine on ainus patsiendi elu päästev raviviis.

Siirdamine on meditsiinis laialdaselt levinud tegevus

Eestis toimub kõige enam neeru-, silma sarvkesta, veresoonte, luude ja tüviraku siirdamisi.

Neerusiirdamisega alustati Eestis 1968. aastal. Aastatel 2004-2005 tehti Eestis 100 neerusiirdamist, 2006-2007 tehti 71, 2008. aastal 57 ja 2009. aastal 53 neerusiirdamist. Eestis ootab neerusiirdamist ligikaudu 50 inimest.

Maksasiirdamine on maailma meditsiinis laialt levinud tegevus. Eestis tehakse lastele või täiskasvanutele keskmiselt 4 maksasiirdamist aastas.

Kopsusiirdamise programmi ettevalmistamisega alustati Eestis 2008. aastal. Rahvusvahelise koostöö tulemusena siirati esimesele Eesti patsiendile kopsud Viinis, Austrias 2009. aasta kevadel.

Silma sarvkesta siirdamine võib paljudele pimedaks jäänud inimestele anda tagasi nägemise. Alates 2002. aastast on Eestis siiratud 40-65 sarvkesta aastas.

Veresoonte siirdamisega on Eestis tegeletud üle 30 aasta. See võimaldab ravida südame ja jalgade vereringehäiretega patsiente. Kudedest siiratakse veel erinevaid **luid ja kõõluseid**.

Tüviraku (luuüdi) siirdamisi on Eestis tänaseks tehtud enam kui 250. See protseduur teeb võimalikuks tervistumise raskete verehaiguste ja kasvajate korral.

Uued ravimid avavad järjest paremaid võimalusi neeru-, maksa-, kopsude, silma sarvkest ja luuüdi siirdamiseks. Maailmas tehakse ka südame, kõhunäärme, soolte, südameklappide ja naha siirdamisi.

Edukalt siiratud organ on kingitud elu

Selleks, et Eestis arendada kudede ja organite siirdamise-alast meditsiinilist tegevust, teadustööd ja elujaatavat suhtumist ühiskonnas, asutati 2002. aastal Eesti Kudede ja Organite Transplantatsiooni Ühing – EKOTÜ.

Doonororgan teel abivajajani

Mitmete haiguste tõttu võivad inimese organid muutuda funktsioonivõimetuks. Sel juhul on ainus võimalus elu päästa kahjustatud organi asendamisega. Siirdamist vajavad haiged registreeritakse ootelehel. Doonori leidmisel viiakse läbi erianalüüsid, et määratleda, kellele operatsiooni ootavatest haigetest sobib doonori elund kõige paremini. Surnud inimeselt võtavad siirdamiseks doonororganeid kirurgid. See toimub steriilsetes tingimustes haigla operatsioonitoas. Elundite väljavõtmisega surnukeha ei moonutata. Samuti ei põhjusta kosmeetilist defekti sarvkesta eemaldamine surnu silmadelt. Siirdamisega tegelevad ainult vastavat käitlemise tegevusluba omavad haiglad, näiteks Tartu Ülikooli Kliinikumil on elundite käitlemise tegevusluba.

Ajusurmas inimese organ võib päästa teise inimese elu

Edukaks siirdamiseks on vaja elus organit. Kui vigastuse või õnnetuse tõttu saadud kahjustuse tagajärjel peaju enam ei funktsioneer, ei saa inimest päästa, kuid tema terved organid võivad päästa teise inimese elu. Võimalikust elundidoonorist saab tegelik doonor ainult siis, kui tal on diagnoositud ajusurm. Ajusurmaks nimetatakse seisundit, kus inimese peaju on tagasipöördumatult lõpetanud talitluse (närvirakud on surnud) ning südame- ja hingamistegevust toetatakse kunstlikult aparaatide abil. Tehissüsteemi väljalülitamisel kaovad ka need elufunktsioonid. Ajusurma diagnoositakse testide kompleksi abil mitme eriarsti osavõtul.

Elundite siirdamine on seaduslik

Inimpäritolu elundite ja kudede käitlemise ja siirdamise tingimused ja korra ning järelevalve kehtestab Rakkude, kudede ja elundite käitlemise ja siirdamise seadus (<https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=12980151>). Järelevalvet kudede ja elundite käitlemise ja siirdamise üle teostavad Tervishoiuamet ja Raviamet. Kudede ja elundite loovutamise eest tasu pakkumine ja ainelise kasu saamine on keelatud ning karistatav vastavalt Eestis kehtivale seadustikule.

Millal ja kas organit loovutada?

Eestis eemaldatakse surnud doonori elundeid ja kudeseid siirdamiseks juhul, kui inimene oli eluajal avaldanud tahet loovutada surma järel elundeid ja kudeseid või puuduvad andmed selle kohta, et ta oleks olnud selle vastu. Kui puuduvad andmed surnud isiku eluajal väljendatud arvamuse kohta, siis selgitatakse surnud isiku tahe tema eluajal välja lähisugulaste või faktilise abikaasa kaudu.

Inimesed, kes on nõustunud kinkima hukkunud pereliikme organeid teisele siirdamiseks, on öelnud, et see samm andis neile positiivseid emotsioone ja jõudu raskel hetkel vastupidamiseks.

Elundite kinkimine ja teise inimese päästmine on tasuta. Selle eest ei maksta raha.

Elundi loovutamine abivajajale on hindamatu väärtusega tegevus. Positiivne suhtumine siirdamisse peegeldab ühiskonna arengu taset.

Doonorikaart

Doonorikaart on dokument, mille abil väljendate soovi elundite ja kudede surmajärgselt loovutamiseks.

Enne surnu organi eemaldamist on arstid kohustatud küsima nõusolekut perekonnaliikmetelt või teistelt lähedastelt. Teadlikuna inimese eluajal tehtud otsusest on lähedastel palju kergem sellist nõusolekut anda.

Doonorikaarti ei ole vaja registreerida.

Doonorikaarti võib täita iga inimene, kui ta on nõus surmajärgselt loovutama oma elundeid ja kudeseid siirdamiseks.

Olen nõus surmajärgselt loovutama oma elundeid ja kudeseid siirdamiseks

Perekonna ja eesnimi (trükitähtedega)

Isikukood

Kuupäev ja aasta

Allkiri

Jagage teised doonorikaardid oma pereliikmetele, sõpradele või tuttavatele.

Olen nõus surmajärgselt loovutama oma elundeid ja kudeseid siirdamiseks

Perekonna ja eesnimi (trükitähtedega)

Isikukood

Kuupäev ja aasta

Allkiri

Olen nõus surmajärgselt loovutama oma elundeid ja kudeseid siirdamiseks

Perekonna ja eesnimi (trükitähtedega)

Isikukood

Kuupäev ja aasta

Allkiri

